

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 listopada 2015 r.,

sprawy **G. Ś.**

wobec której umorzono postępowanie o czyn z art. 157 § 2 kk na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 kpk w zw. z art. 1 § 2 kk

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego D. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 8 kwietnia 2015 r., sygn. akt VII Ka 80/15

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Opolu

z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. akt VII K 1448/13,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć oskarżycielkę prywatną D.K.

kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. akt VII K 1448/13, Sąd Rejonowy w Opolu po rozpoznaniu sprawy D. Ś. i G. Ś., uniewinnił oskarżoną D. Ś. od popełnienia czynów z art. 212 § 1 k.k. Na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. umorzył postępowanie o czyn z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. zarzucany oskarżonej D. Ś.. Na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył na okres próby 1 roku postępowanie o czyn z art. 157 § 2 k.k. zarzucany oskarżonej G. Ś., z tą zmianą, iż w miejsce sformułowania „narządów

ciała G. Ś.” przyjął sformułowanie „narządów ciała D. Ś.”. Na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. orzekł od oskarżonej G. Ś. obowiązek uiszczenia świadczenia pieniężnego w kwocie 300 zł na rzecz Funduszu P.. Od powyższego wyroku w zakresie jego pkt III, IV, V i VI apelację złożył obrońca oskarżonej G. Ś. zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku oraz obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę przeprowadzonych dowodów z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej części wyroku i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2015 r., sygn. akt VII Ka 80/15, Sąd Okręgowy w Opolu uchylił zaskarżony wyrok wobec oskarżonej G. Ś. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. postępowanie karne odnośnie przypisanego jej czynu z art. 157 § 2 k.k. umorzył.

Od powyższego wyroku kasację wniósł pełnomocnik oskarżycielki prywatnej D. K. (poprzednio Ś.) zarzucając mu:

I. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k., „poprzez wadliwe ich zastosowanie, poprzedzone błędnym ustaleniem, iż przepis art. 1 § 2 k.k. może stanowić podstawę normatywną subsumcji do prawidłowo zrekonstruowanego przebiegu zdarzeń z dnia 11 listopada 2013 r., pomimo tego, że uwzględniając wszystkie obligatoryjne przesłanki oceny natężenia społecznej szkodliwości czynu, wyrażone w art. 115 § 2 k.k., na bazie niepodważalnie ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego, przyjętego bezkrytycznie przez Sąd II instancji, oczywiście i rażąco nieuprawnione jest uznanie znikomości szkodliwości społecznej czynu popełnionego przez oskarżoną na osobie oskarżycielki prywatnej. W związku zaś z tym zupełnie niezrozumiałe, niesprawiedliwe oraz niesłuszne było oparcie orzeczenia w sprawie o art. 1 § 2 k.k., i w konsekwencji z powołaniem się na jego treść, oraz w związku z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k., dokonanie umorzenia przeciwko oskarżonej postępowania w całości”,

II. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, tj.:

1. art. 457 § 3 k.p.k., „poprzez nie wyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku, czym kierował się Sąd wydając rozstrzygnięcie, zmieniające orzeczenie Sądu Rejonowego w kierunku diametralnie innej oceny prawnej czynu dokonanego przez oskarżoną, pomimo tego, że zarzut ten de facto nie był formułowany w apelacji, a opierając się na tych samych kryteriach i przesłankach, jak Sąd I instancji, oraz tym samym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy uznał szkodliwość czynu oskarżonej za znikomą, wbrew Sądowi Rejonowemu, który ocenił ją jako nieznaczną. W skutkach swych doprowadziło to do umorzenia postępowania przeciwko G. Ś.”,

2. art. 624 § 1 k.p.k. „poprzez błędne jego zastosowanie oraz art. 629 k.p.k. w zw. z art. 628 k.p.k. w drodze zaniechania ich zastosowania, pomimo zaistnienia takiej powinności, wynikającej z rodzaju podjętej przez Sąd Okręgowy decyzji procesowej. Wadliwości te przyjęły wyraz dowolnego powołania się na nieokreślone i niewyjaśnione w uzasadnieniu zasady słuszności, którym nie nadano konkretnej treści, a to skutkowało niewłaściwym przedstawieniem jako podstawy orzeczenia o kosztach art. 624 § 1 k.p.k., co w zaistniałym stanie faktycznym nie mogło mieć miejsca. Odmówiono tym samym, poprzez milczące zaniechanie, słuszności zastosowaniu in concreto art. 629 k.p.k. oraz art. 628 k.p.k. Przepisy te wszakże dotyczą w szczególności właśnie sytuacji umorzenia postępowania prywatnoscargowego ze względu na znikomą społeczną szkodliwość czynu i de facto w związku z tym nakazują przyznać zwrot kosztów oskarżycielowi prywatnemu”.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżycielki prywatnej D.K. jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Jak niejednokrotnie zauważał Sąd Najwyższy podniesienie zarzutu obrazy prawa materialnego jest dopuszczalne i skuteczne, gdy skarżący wykazał, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu pominięto okoliczności (lub okoliczność) wymienione w art. 115 § 2 k.k. lub wzięto pod uwagę okoliczności (lub

okoliczność) nie wymienione w tym przepisie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 kwietnia 2006 r., IV KK 44/06, OSNwSK 2006/1/882, z dnia 19 października 2004 r., II KK 355/04, LEX nr 141299, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2010 r., II KK 213/10, LEX nr 612481).

W realiach rozpoznawanej sprawy nie budzi wątpliwości, że zachowanie przypisane oskarżonej G. Ś. wyczerpywało dyspozycję art. 157 § 2 k.k. W myśl art. 1 § 2 k.k. dla uznania jakiegoś czynu za przestępstwo konieczne jest jednakże dodatkowo wykazanie, że narusza on istotne wartości społeczne w stopniu wyższym niż znikomy. Treść uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego w sposób jednoznaczny przekonuje, że dokonując oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, Sąd ten brał pod uwagę wszystkie okoliczności, o których mowa w art. 115 § 2 k.k., relewantne w przedmiotowej sprawie i wyraził trafny pogląd, że czyn oskarżonej nie osiągnął takiego stopnia społecznej szkodliwości, który winien wywołać sankcję karną. Analiza pierwszego zarzutu kasacji i jego uzasadnienia pozwala ponadto na sformułowanie twierdzenia, że rzeczywistą intencją autora było zakwestionowanie oceny poszczególnych okoliczności, które legły u podstaw orzeczenia przez Sąd, że czyn oskarżonej jest znikomo społecznie szkodliwy. Zarzut zaś nadania poszczególnym okolicznościom z art. 115 § 2 k.k. zbyt dużej lub zbyt małej rangi, zakwalifikować należy jako skierowany przeciw dokonany ustaleniom faktycznym, których weryfikowanie w ramach postępowania kasacyjnego jest niedopuszczalne (art. 523 k.p.k.) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2015 r., V KK 41/15, LEX nr 1765633).

Oczywiście nietrafny okazał się także drugi zarzut kasacji. Możliwość wydania orzeczenia reformatoryjnego przez sąd odwoławczy w trybie art. 437 § 2 k.p.k. ograniczona jest do tych tylko sytuacji, w których nie zachodzi potrzeba dopuszczenia dalszych dowodów co do istoty sprawy, a dowody przeprowadzone w postępowaniu przed Sądem I instancji przekonują o ewidentnej nietrafności rozstrzygnięcia i potrzebie wydania odmiennego orzeczenia merytorycznego. W przedmiotowej sprawie Sąd odwoławczy dokonał rzetelnej analizy materiału dowodowego w kontekście okoliczności wymienionych w przepisie art. 115 § 2 k.k., a mających wyznaczać w konkretnym przypadku rozmiar społecznej szkodliwości czynu i wykazał z jakich powodów przeprowadzona przez sąd I instancji ocena

materiału dowodowego jest oczywiście wadliwa, a dowody, które są jej przedmiotem mają jednoznaczną wymowę. Jednocześnie Sąd ten podał na czym konkretnie polegało uchybienie, którego dopuścił się sąd I instancji dokonując oczywiście wadliwej oceny materiału dowodowego. Sporządzone w tym zakresie uzasadnienie Sądu Okręgowego w Opolu respektuje wymogi art. 457 § 3 k.p.k., ale także te wynikające z treści art. 424 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy wskazał konkretne przyczyny uznania błędności ustaleń Sądu I instancji, jak też fakty, które sam uznał za udowodnione, bądź nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlatego nie uznał dowodów przeciwnych.

Niedopuszczalny w kasacji jest zarzut dotyczący rażącego naruszenia przez Sąd odwoławczy przepisów z zakresu kosztów procesu, albowiem chociaż orzeczenie dotyczące kosztów zawarte jest w wyroku, to rozstrzyganie tej kwestii następuje postanowieniem (art. 626 § 3 k.p.k.) i nie podlega zaskarżeniu przez strony w trybie art. 519 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., V KK 379/13, LEX nr 1441480).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy z mocy art. 535 § 3 k.p.k. orzekł, jak w postanowieniu.